

Styrets forslag til vedtak:

SAK 6   REGJERINGENS FISKERIPOLITIKK OG FREMTIDSUTSIKTER

1. Årsmøtet i Sør-Norges Fiskarlag tar innledningen til Fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss, skipper Sondre Urkedal og styreleder Gunnar Haagensen til orientering.
2. Årsmøtet vil påpeke at fiskerinæringen har, og skal fortsatt ha, en svært viktig funksjon for å skape aktivitet, sysselsetting og bosetting langs kysten og på den måten være med å gi et verdigfult bidrag i verdiskapningen for landet.
3. En forutsetning for å kunne lykkes med dette er at en må fortsette å utvikle det gode samarbeidet som er mellom næringen og den til enhver tids sittende myndigheter.
4. Norske fiskere er gitt en eksklusiv rett til å kunne høste av felleskapets fiskeressurser. Årsmøtet mener at norske fiskere gjennom flere generasjoner har skjøttet dette privilegiet godt, og på den måten ivaretatt sin «samfunnskontrakt» på en god måte. For å fortsatt kunne opprettholde dette, og videreutvikle dette samfunnsansvaret, er fiskerinæringen helt avhengig av at en har en bredt forankret fiskeripolitikk som står seg over tid.

Kvotemeldingen

5. Årsmøtet er tilfreds med at «Kvotemeldingen 2.0» endelig ble levert og behandlet av Stortinget våren 2024, slik at næringens aktører endelig har noe kontret å forholde seg til og på den måten gi et bedre grunnlag for sin videre planlegging.
6. Årsmøtet er tilfreds med hovedtrekkene av Stortingets behandling og vedtak av «Kvotemeldingen», og mener at meldingen på de fleste områdene gir de nødvendige avklaringene som næringen trenger.
7. Årsmøtet vil likevel påpeke at det var skuffene at de pelagiske kystfiskeriene ikke fikk tilgang til en sammenslåingsordning (ID-kvoter), men at Stortinget bare nøyde seg med å anmode regjeringen om å utrede og vurdere en sammenslåingsordning for fartøy som fisker i pelagiske fiskerier under 11 meters hjemmelisende (13 meter for fiske etter makrell med kystnot).
8. Årsmøtet vil påpeke at behovet for sammenslåingsordninger (Id-kvote) for fartøy under 11 (13) meters hjemmelisende er like påkrevet i de pelagiske kystfiskeriene, som det er for fartøyene i fiske etter torsk, hyse og sei nord 62°N.Årsmøtet forventer derfor at regjeringen snart foretar en slik utredning og vurdering, og at en ID-kvoteordning for de pelagiske kystfiskeriene kommer på plass tidlig i 2025.

Likeledes så krever årsmøtet at det også må kunne tilbys ID-kvoteordning også for de andre lukkede (kyst)fiskeriene for fartøy med hjemmelslende under 11 meter, som f.eks fiske etter torsk sør 62°N og fiske etter leppefisk.

Geografisk nøytral fiskeripolitikk

9. Årsmøtet vil viser til Havressurslovens formål «*Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei villevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medvirke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunnet*» og at loven klart fastslår at «*Dei viltlevandande marine ressursane ligg til felleskapet i Noreg*».
10. Med henvisning til havressurslovens formål vil årsmøtet enda en gang understreke at fiskerinæringen er viktig for svært mange samfunn langs hele kysten, både i sør og i nord.

Årsmøtet mener at fiskeripolitikken over flere år i for stor grad er fokusert på torskefiskeriene i Nord-Norge, og at fiskeriene i Sør-Norge ikke har fått tilstrekkelig oppmerksomhet. Et godt eksempel på dette er «Kvotemeldingen 2.0» hvor de pelagiske fiskeriene knapt nok var nevnt.

11. Årsmøtets konstaterer at det på bakgrunn av de bebudende kvotenedgangene på flere arter i årene fremover blir noen «bratte år» for store deler av den norske fiskeflåten, både i nord og i sør, stor som liten. Vi ser i den sammenheng at flere

nå tar til orde for å etablere krisepakker til fordel for den minste kystflåten i Nord-Norge.

12. Årsmøtet vil sterkt påpeke at konsekvensene av kvotenedgangene er minst like alvorlige for næringen, både for fiskerne og for fiskeindustrien, også i Sør-Norge. Årsmøtet forventer derfor at regjeringen ikke favoriserer en region eller landsdel på bekostning av en annen.

Stabilitet i ressursfordelingen

13. Årsmøtet viser til at de ressursfordelingsvedtak som ble foretatt av Norges Fiskarlag fra 1990 tallet og utover på 2000 tallet har vært med å skape den nødvendige forutsigbarheten som har vært nødvendig for at flåten har kunne foretatt de nødvendige kapasitetstilpasningene til ressursgrunnlaget. Årsmøtet er klar på at hovedtrekkene i ressursfordelingen må ligge fast i også i årene fremover.

Lønnsomhet

14. Sør-Norges Fiskarlag har en differensiert medlemsmasse bestående av fartøyeiere og mannskap på både små og store fartøyer. Sør-Norges Fiskarlag må derfor ivareta ulike interesser og forsøke å balansere disse på en god måte.
15. Fiskerne har alltid måtte forholde seg til et økende kostnadsnivå, svingninger i ressursgrunnlaget, konkurranse om kvalifisert arbeidskraft, kamp om arealene på havet osv.

Fiskerinæringen har alltid vært syklisk og flåten har stort sett kommet seg «over kneikene» opp igjennom årene, dog i noe vekslende grad.

Etter årsmøtets oppfatning så er det derfor helt nødvendig å kunne opparbeide seg god lønnsomhet og soliditet i gode tider, slik at en evner å møte de «dårlige tidene» som engang alltid vil komme.

16. Årsmøtet er derfor tilfreds med at det blir innført en sammenslåingsordning (ID-kvote) for fiske etter torsk, hyse og sei nord 62° N for fartøy med hjemmelslende under 11 meter. Årsmøtet legger til grunn at også de pelagiske kystfiskeriene og de andre lukkede fiskeriene snarlig får samme tilgang til en slik ordning, jf. fremlegg til statsbudsjettet 2025 (kap. 4), slik at også denne flåtegruppen gis anledning til å kunne forbedre sin lønnsomhet og soliditet. Årsmøtet mener videre at det må vurderes å gi mulighet til å kunne fiske flere grunnkvoter enn de 2 som nå ligger inne i sammenslåingsordningen.

Tiltak for mannskapet

17. Den bebudede kvotenedgangen, spesielt i hvitfisksektoren, vil medføre at en midlertidig får et redusert behov for mannskap i store deler av flåten. Årsmøtet er kjent med at flere rederier har sendt oppsigelse til deler av mannskapet, og andre rederier har varslet permitteringer til mannskapet for å møte denne kvotenedgangen.

Årsmøtet ser derfor behov for at det må etableres ordninger som kan ivareta og virke avbøtende for de av mannskapet som midlertidig blir «overflødig» i perioden frem til kvotene er tilbake på et «normalnivå».

Årsmøtet mener at det må tas en gjennomgang på følgende;

- regelverk for A-trygd med sikte på å vurdere om også permitterte fiskere på gitte vilkår kan komme inn under ordningen med å kunne motta A-trygd.
- Justering av inntektsgrensene for å beholde B-statusen i fiskermanntallet

Eierskap til fiskeflåten

18. Årsmøtet viser til at det har vært, og er, en bred politisk enighet om å ha en differensiert fiskeflåte i Norge. Dette har vært med på å styrke Norge sin posisjon som en ledende fiskerinasjon. At den norske fiskeflåten har vært til stede og høstet langs kysten og i de fleste havområder, har bidratt til å styrke Norges posisjon internasjonalt som havnasjon.

Deltakerloven gir fiskerne en eksklusiv rett til å eie majoriteten i fiskefartøy. Årsmøtet er ikke tilfreds med at det er gitt for mange dispensasjoner fra loven. Årsmøtet mener at en bør ha en streng praksis i forhold til slike dispensasjoner.

Ressursforskning

19. Årsmøtet viser til regjeringen i forslag til Statsbudsjettet for 2025 foreslår å redusere bevilgningene til Havforskningsinstituttet ressursforskning med kr. 15,4 mill. (6,7%). Dette i hovedsak som følge av antatt nedgang i forskningsavgiften som følge av forventet redusert førstehåndsverdi i 2025.

Årsmøtet vil påpeke at det er nettopp i «nedgangstider» det er nødvendig at ressursforskningen styrkes og en forventer derfor at regjeringen tilfører ressursforskningen økte bevilgninger.

Forvaltning av sjøpattedyr

20. Årsmøtet viser til at flere lag har reist begrunnet krav om at myndighetene må legge forholdene til rette slik at hval- og selfangstnæringen blir opprettholdt. Dette både sett i sammenheng med miljømessige forhold i havet, men også at det er nødvendig å opprettholde et nødvendig kompetansemiljø fangstnæringene. Situasjonen har nå utviklet seg dit hen at selen og hvalen gjør større innhogg i havets ulike ressurser enn fiskerne gis mulighet til å høste. Spesielt på bakgrunn av problematikken rundt vern av kysttorsk er det viktig at myndighetene snarest setter inn tiltak overfor sjøpattedyrnæringen. Årsmøtet mener at det også må være grunnlag til å kunne starte fangst på andre hvalarter enn vågehval.

Handelsavtaler – markedsføring

21. Årsmøtet viser til at det meste av norsk sjømatproduksjon går til eksport og at Norge i den sammenheng også er en «stormakt» som fiskerinasjon. For å befeste denne posisjonen er det derfor viktig med gode internasjonale handelsavtaler.. Det er også viktig at en benytter tilstrekkelige ressurser på å markedsføre norsk sjømat og produkter av sjøpattedyr både internasjonalt, men ikke minst på hjemmemarkedet.

Strukturen i norsk fiskerinæring er av en slik karakter at selv de største fiskeribedriftene er små i internasjonal sammenheng, og at det derfor er nødvendig at markedsføringen av norsk sjømat foregår i felles regi. Årsmøtet mener at å drive generisk markedsføring i regi av Norges Sjømatråd er den beste løsningen for fiskerinæringen.

Avgifter

22. Årsmøtet mener at bit-for-bit økningen av avgifter/abonnement, på bakgrunn av krav fra myndighetene, de siste årene er uholdbare. Eksempel på avgifter er mellom annet fiskalavgift, kontrollavgift, forskningsavgift, CO₂-avgift (mindre/uten refusjon) og abonnement for sporing/rapportering. Kostnadsøkningen har skjedd uten at inntektene har økt proporsjonalt. Slikt svekker lønnsomheten for næringen, og gjør at en må kutte ut flere marginale fiskerier og dermed redusert behov for mannskap.

Rekruttering til fiskeflåten

23. Årsmøtet vil påpeke om at rekruttering til fiskeflåten handler om mye mer enn å rekruttere nye fisker med eget fartøy.

Årsmøtet viser i den sammenheng til at fiskeflåten trenger godt og kompetente fiskere, av begge kjønn, til både dekk, fabrikken, redskap- og fangsthåndtering. Årsmøtet mener derfor det er en avsporing av debatten i det offentlige rom at den i for stor grad handler om hvor vanskelig det er å etablere seg som fisker med eget fartøy og kvote.

24. Årsmøtet mener at Norges Fiskarlag må holde et kontinuerlig søkelys på rekrutteringsarbeidet for å ivareta og videreføre den brede fagkompetansen fiskerne representerer. I den sammenheng er det også viktig å styrke omdømmet til fiskeryrket for å få tak i de beste ungdommene. For å nå dette målet er det etter årsmøtets mening viktig å kunne tilby en sikker og attraktiv arbeidsplass.

Årsmøtet er kjent med at flere rederier nå «vegrer seg» for å tilby lærlingeplasser som følge av den kommende kvotenedgangen og et generelt økt kostnadsnivå. Årsmøtet finner dette forståelig, men likevel beklagelig.

Årsmøtet er opptatt av at en også i dårlige tider må «rigge seg» for fremtiden, og godt og kompetent mannskap er i mange sammenhenger den viktige ressursen for næringen, nå og i fremtiden. Årsmøtet oppfordrer rederiene og myndighetene til i felleskap å vise samfunnsansvar og finne gode løsninger som kan medføre at lærlingeplassene kan opprettholdes.